

## Historia filozofii niemieckiej

### Sylabus zajęć

#### Informacje podstawowe

|                                                                                                                                                                                                                                                                                           |                                                                                                                                                                     |                                                                                                                                                                                                                 |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Kierunek studiów</b><br>Filozofia<br><b>Specjalność</b><br>Filozofia<br><b>Jednostka organizacyjna</b><br>Wydział Filozoficzny<br><b>Poziom studiów</b><br>studia pierwszego stopnia<br><b>Forma studiów</b><br>studia stacjonarne<br><b>Profil studiów</b><br>profil ogólnoakademicki |                                                                                                                                                                     | <b>Cykl dydaktyczny</b><br>2023/24<br><b>Kod zajęć</b><br>22FILFZS.18P.02538.23<br><b>Języki wykładowe</b><br>polski<br><b>Obligatoryjność</b><br>Obowiązkowy<br><b>Blok zajęciowy</b><br>Przedmioty podstawowe |
| <b>Koordynator zajęć</b>                                                                                                                                                                                                                                                                  | Andrzej Wawrzynowicz                                                                                                                                                |                                                                                                                                                                                                                 |
| <b>Prowadzący zajęcia</b>                                                                                                                                                                                                                                                                 | Andrzej Wawrzynowicz, Krystian Pawlaczyk                                                                                                                            |                                                                                                                                                                                                                 |
| <b>Okres</b><br>Semestr 4                                                                                                                                                                                                                                                                 | <b>Forma zajęć / liczba godzin / forma zaliczenia</b> <ul style="list-style-type: none"><li>Wykład: 30, Egzamin</li><li>Ćwiczenia: 30, Zaliczenie z oceną</li></ul> | <b>Liczba punktów ECTS</b><br>6                                                                                                                                                                                 |

#### Cele kształcenia dla zajęć

| Kod | Cel                                                                                                                                          |
|-----|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| C1  | Przedstawienie dziejów filozofii niemieckiej od jej późnośredniowiecznych początków do powstania systemu idealizmu absolutnego G.W.F. Hegla. |

#### Wymagania wstępne

znajomość historii filozofii antycznej i średniowiecznej

## Efekty uczenia się dla zajęć

| Kod                                          | Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie                                                                                                             | Efekty uczenia się dla kierunku    | Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć |
|----------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------|--------------------------------------------------------------|
| <b>Wiedzy - Student/ka:</b>                  |                                                                                                                                                     |                                    |                                                              |
| W1                                           | Zna podstawowe zagadnienia, pojęcia i terminy z zakresu historii filozofii niemieckiej                                                              | FIL_K1_W09, FIL_K1_W10, FIL_K1_W11 | Egzamin ustny                                                |
| W2                                           | Posiada wiedzę na temat średniowiecznych i późnośredniowiecznych źródeł niemieckiej myśli filozoficznej                                             | FIL_K1_W09, FIL_K1_W10, FIL_K1_W11 | Egzamin ustny                                                |
| W3                                           | Potrafi scharakteryzować myśl odrodzenia i reformacji w Niemczech                                                                                   | FIL_K1_W09, FIL_K1_W10, FIL_K1_W11 | Egzamin ustny                                                |
| W4                                           | Prezentuje rolę i znaczenie filozofii Leibniza w rozwoju nowożytnego racjonalizmu                                                                   | FIL_K1_W09, FIL_K1_W10, FIL_K1_W11 | Egzamin ustny                                                |
| W5                                           | Dysponuje wiedzą na temat oświecenia niemieckiego i jego czołowych przedstawicieli                                                                  | FIL_K1_W09, FIL_K1_W10, FIL_K1_W11 | Egzamin ustny                                                |
| W6                                           | Rozumie cechy charakterystyczne filozofii krytycznej Kanta i dynamikę rozwoju kantyzmu, filozofii wiary i uczucia i prądu Sturm und Drang           | FIL_K1_W09, FIL_K1_W10, FIL_K1_W11 | Egzamin ustny                                                |
| W7                                           | Posiada znajomość historycznej specyfiki idealizmu transcendentnego Fichtego i Schellinga                                                           | FIL_K1_W09, FIL_K1_W10, FIL_K1_W11 | Egzamin ustny                                                |
| W8                                           | Dysponuje wiedzą o filozofii wczesnego romantyzmu niemieckiego                                                                                      | FIL_K1_W09, FIL_K1_W10, FIL_K1_W11 | Egzamin ustny                                                |
| W9                                           | Zna filozoficzne podstawy systemu Hegla i zarys dziejów szkoły heglowskiej                                                                          | FIL_K1_W09, FIL_K1_W10, FIL_K1_W11 | Egzamin ustny                                                |
| <b>Umiejętności - Student/ka:</b>            |                                                                                                                                                     |                                    |                                                              |
| U1                                           | Potrafi wykorzystać wiedzę z zakresu przedmiotowego omówionego podczas wykładu do analizy samodzielnie przeczytanych tekstów filozoficznych         | FIL_K1_U08, FIL_K1_U13             | Kolokwium ustne                                              |
| <b>Kompetencji społecznych - Student/ka:</b> |                                                                                                                                                     |                                    |                                                              |
| K1                                           | Jest gotów do wykorzystania wiedzy z zakresu przedmiotowego omówionego podczas wykładu do analizy samodzielnie przeczytanych tekstów filozoficznych | FIL_K1_K03, FIL_K1_K07             | Kolokwium ustne                                              |

## Treści programowe dla zajęć

| Lp. | Treści programowe dla zajęć                                                        | Efekty uczenia się dla zajęć | Formy zajęć       |
|-----|------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------|-------------------|
| 1.  | Podstawowe zagadnienia, pojęcia i terminy z zakresu historii filozofii niemieckiej | W1, U1, K1                   | Wykład, Ćwiczenia |
| 2.  | Średniowieczne i późnośredniowieczne źródła niemieckiej myśli filozoficznej        | W2, U1, K1                   | Wykład, Ćwiczenia |
| 3.  | Odrodzenie i reformacja w Niemczech                                                | W3, U1, K1                   | Wykład, Ćwiczenia |
| 4.  | Racjonalizm Leibniza                                                               | W4, U1, K1                   | Wykład, Ćwiczenia |
| 5.  | Oświecenie niemieckie i jego czołowi przedstawiciele                               | W5, U1, K1                   | Wykład, Ćwiczenia |

| Lp. | Treści programowe dla zajęć                                                           | Efekty uczenia się dla zajęć               | Formy zajęć       |
|-----|---------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------|-------------------|
| 6.  | Filozofia krytyczna Kanta i kantyzm; filozofia wiary i uczucia i prąd Sturm und Drang | W6, U1, K1                                 | Wykład, Ćwiczenia |
| 7.  | Idealizm transcendentálny Fichtego i Schellinga                                       | W7, U1, K1                                 | Wykład, Ćwiczenia |
| 8.  | Filozofia wczesnego romantyzmu niemieckiego                                           | W8, U1, K1                                 | Wykład, Ćwiczenia |
| 9.  | System Hegla i szkoła heglowska                                                       | W9, U1, K1                                 | Wykład, Ćwiczenia |
| 10. | Analiza wybranych tekstów z zakresu przedmiotowego omówionego podczas wykładu         | W1, W2, W3, W4, W5, W6, W7, W8, W9, U1, K1 | Ćwiczenia         |

### Informacje dodatkowe

| Forma zajęć | Metody i formy prowadzenia zajęć                                          |
|-------------|---------------------------------------------------------------------------|
| Wykład      | Wykład z prezentacją multimedialną wybranych zagadnień, Wykład problemowy |
| Ćwiczenia   | Praca z tekstem, Metoda ćwiczeniowa                                       |

| Forma zajęć | Warunki zaliczenia zajęć                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
|-------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Wykład      | <p>bardzo dobry (bdb; 5,0): student w bardzo dobrym stopniu opanował zagadnienia poruszane na wykładzie</p> <p>dobry plus (+db; 4,5): student w bardzo dobrym stopniu opanował zagadnienia poruszane na wykładzie, w jego wiedzy występują jednakże pewne braki</p> <p>dobry (db; 4,0): student w dobrym stopniu opanował zagadnienia poruszane na wykładzie</p> <p>dostateczny plus (+dst; 3,5): student w dobrym stopniu opanował zagadnienia poruszane na wykładzie, w jego wiedzy występują jednakże pewne braki</p> <p>dostateczny (dst; 3,0): student w podstawowym stopniu opanował część zagadnień poruszanych na wykładzie, w jego wiedzy występują jednakże braki</p> <p>niedostateczny (ndst; 2,0): student nie opanował w podstawowym stopniu zagadnień poruszanych na wykładzie, w jego wiedzy występują poważne braki</p>             |
| Ćwiczenia   | <p>bardzo dobry (bdb; 5,0): student w bardzo dobrym stopniu opanował zagadnienia poruszane na ćwiczeniach</p> <p>dobry plus (+db; 4,5): student w bardzo dobrym stopniu opanował zagadnienia poruszane na ćwiczeniach, w jego wiedzy występują jednakże pewne braki</p> <p>dobry (db; 4,0): student w dobrym stopniu opanował zagadnienia poruszane na ćwiczeniach</p> <p>dostateczny plus (+dst; 3,5): student w dobrym stopniu opanował zagadnienia poruszane na ćwiczeniach, w jego wiedzy występują jednakże pewne braki</p> <p>dostateczny (dst; 3,0): student w podstawowym stopniu opanował część zagadnień poruszanych na ćwiczeniach, w jego wiedzy występują jednakże braki</p> <p>niedostateczny (ndst; 2,0): student nie opanował w podstawowym stopniu zagadnień poruszanych na ćwiczeniach, w jego wiedzy występują poważne braki</p> |

## Literatura

### Obowiązkowa

1. Z. Kuderowicz, Filozofia nowożytnej Europy, Warszawa 2020.
2. G.W. Leibniz, Monadologia, Toruń 1991, s. 47-66 .
3. I. Kant, Krytyka czystego rozumu, t. 1, (Wstęp, Estetyka transcendentalna, Logika transcendentalna [fragment]), Warszawa 1957, s. 59-220.
4. J.G. Fichte, O pojęciu Teorii Wiedzy, czyli tak zwanej filozofii, w: tenże, Teoria Wiedzy. Wybór pism, t. I, Warszawa 1996, s. 3-73.
5. F.W.J. Schelling, System idealizmu transcendentalnego, (Przedmowa, Wprowadzenie), w: tenże, System idealizmu transcendentalnego. O historii nowszej filozofii (Z wykładów monachijskich), , Warszawa 1979, s. 3-26.
6. G.W.F. Hegel, Fenomenologia ducha, t. 1, (Przedmowa), Warszawa 1963, s. 7-90.

### Dodatkowa

1. G.W. Leibniz, Teodycea. O dobroci Boga, wolności człowieka i pochodzeniu zła, Warszawa 2001.
2. G.W. Leibniz, Wyznanie wiary filozofa. Rozprawa metafizyczna. Monadologia. Zasady natury i łaski oraz inne pisma filozoficzne, Warszawa 1969.
3. I. Kant, Krytyka praktycznego rozumu, Warszawa 1972.
4. I. Kant, Krytyka władzy sądenia, Warszawa 1986.
5. J.G. Fichte, Podstawy całkowitej Teorii Wiedzy, w: tenże, Teoria Wiedzy. Wybór pism, t. I, Warszawa 1996, s. 75-365.
6. G.W.F. Hegel, Encyklopedia nauk filozoficznych, Warszawa 1990.
7. Z. Kuderowicz, Hegel i jego uczniowie, Warszawa 1984.
8. M.J. Siemek, Teoria Wiedzy jako system filozofii transcendentalnej, w: J.G. Fichte, Teoria Wiedzy. Wybór pism, t. 1, Warszawa 1996, s. VII-LV.
9. A. Wawrzynowicz, Fundamentalne doświadczenie filozoficzne jako droga do wiedzy absolutnej w „Fenomenologii ducha” G.W.F. Hegla, w: T. Buksiński (red.), Doświadczenie, Poznań 2001, s. 125-139.

## Nakład pracy studenta i punkty ECTS

| Rodzaje zajęć studenta              | Średnia liczba godzin* przeznaczonych na zrealizowane rodzaje zajęć |
|-------------------------------------|---------------------------------------------------------------------|
| Wykład                              | 30                                                                  |
| Ćwiczenia                           | 30                                                                  |
| Przygotowanie do zajęć              | 15                                                                  |
| Czytanie wskazanej literatury       | 45                                                                  |
| Przygotowanie do egzaminu           | 15                                                                  |
| Przygotowanie do zaliczenia         | 15                                                                  |
| <b>Łączny nakład pracy studenta</b> | <b>Liczba godzin</b><br>150                                         |
| <b>Liczba punktów ECTS</b>          | <b>ECTS</b><br>6                                                    |

\* godzina (lekcyjna) oznacza 45 minut

## Efekty uczenia się dla kierunku

| Kod        | Treść                                                                                                                                                              |
|------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| FIL_K1_K03 | Absolwent/ka jest gotów/gotowa do samodzielnego formułowania, na podstawie twórczej analizy nowych sytuacji i problemów, propozycji ich rozwiązania                |
| FIL_K1_K07 | Absolwent/ka jest gotów/gotowa do zaangażowanego uczestnictwa w życiu społecznym                                                                                   |
| FIL_K1_U08 | Absolwent/ka potrafi wykrywać zależności między tezami badanych, pisemnych i ustnych wypowiedzi filozoficznych                                                     |
| FIL_K1_U13 | Absolwent/ka potrafi formułować w mowie i na piśmie problemy filozoficzne, stawiać tezy oraz artykułować własne poglądy w sprawach społecznych i światopoglądowych |
| FIL_K1_W09 | Absolwent/ka zna i rozumie historyczny charakter kształtowania się idei filozoficznych                                                                             |
| FIL_K1_W10 | Absolwent/ka zna i rozumie idee i argumenty wybranych klasycznych autorów filozoficznych na podstawie samodzielnej lektury ich pism                                |
| FIL_K1_W11 | Absolwent/ka zna i rozumie ogólne zależności między kształtowaniem się idei filozoficznych a zmianami w kulturze i w życiu społeczno-politycznym                   |